

## LAUDATIO

### Profesorului universitar doctor VALERIU STOICA pentru acordarea titlului de DOCTOR HONORIS CAUSA al Universitatii „OVIDIUS” din Constanta

**Prof. univ. dr. H.C. Valeriu Stoica – Judecator (1976-1987), universitar si doctinar (1987-2019), om politic, ministru de stat si ministrul justitiei (1997-2000), avocat (1990-2019) si arbitru, participant activ la afirmarea si modernizarea dreptului civil roman.**

Am onoarea si bucuria sa felicit, din nou, Senatul Universitatii „Ovidius”, pe Rectorul prof univ. dr. Sorin Rugina si pe tanarul decan al Facultatii de drept si administratie publica, prof. univ. dr. Adrian Constantin Stoica, pentru acest nou regal stiintific, incununat de **conferirea titlului de Doctor Honoris Causa prof. univ. dr. H.C. VALERIU STOICA.**

1.Nascut in zodia „Balanta” (1.10.1953), care i-a marcat destinul si „foaia de parcurs” post liceala si, apoi, pe cea postuniversitara, prof. univ. dr. Valeriu Stoica infatiseaza un adevarat model pentru tinerii studenti si licentiati in drept, detinator al unor „CHEI” stralucite (poleite) ca aurul de campion, catre un tezaur de principii si adevaruri, deseori afirmate, nu doar grait, cu un profund spirit umanist si de dreptate.

Preluand unele idei ale marilor inaintasi, filozofi, juristi, istorici, s.a. (ex. „Echitatea este forma superioara a dreaptatii”-Aristotel), prof. Valeriu Stoica releva, cu puterea propriei analize, ca „Dreptatea are ca fundamente” **VIRTUTEA, LIBERTATEA, PROSPERITATEA, EGALITATEA SI MERITUL** („Despre dreptate si imaginatie juridica” – mai 2017).

2.Fundamentele teoretice dobandite in prestigioasa noastra **ALMA MATER** au fost cimentate temeinic in cei 11 ani de indeplinire, cu daruire, a misiunii de **judecator** (9 ani de la Judecatoria Sectorului 2 si 2 ani la Tribunalul Bucuresti), in perioada 1976-1987, generand efecte pozitive in profesia de dascal si, apoi, in exercitarea onorantei functii de ministru al justitiei.

Teza de doctorat a Prof. Valeriu Stoica, intitulata „**Rezolutiunea si rezilierea contractelor civile**” (publicata, ca o excelenta lucrare, in 1997 la Editura „All”, avand geneza, ca idee, in exercitarea functiei de judecator, potrivit marturiei sale), ramane un reper major de doctrina, frecvent cautat si invocat in infaptuirea justitiei civile.

Iata o reflectie subtila si sincera a autorului in prefata la lucrare:

*„Cercetarea unor concepete juridice specifice dreptului civil si stiintei dreptului civil, nu trebuie sa ignore nici aspectul tehnic, nici problemele si raspunsurile care sunt descrise prin intermediul acestor concepte.*

*Interesul pentru studiul rezolutiunii si al rezilierii mi-a devenit limpede la inceputul carierei mele juridice, **cand in calitatea de judecator, am fost pus in fata unei probleme concrete: este posibila rezolutiunea unui contract sinalagmatic in ipoteza culpei comune?***

*Dincolo de caracterul abstract al acestei formulari, problema dedusa judecatii nu putea fi desprinsa de chipul concret al partilor, de interesele lor divergente, de credinta ca fiecare are dreptate, de speranta ca justitia detine **”secretul” legii ca ars aequi et boni**”.*

De referinta, in doctrina dreptului civil si pentru jurisprudenta, este si ramane lucrarea „Drept civil. Drepturile reale principale - I” Editura Humanitas, 2004, in care prof. Valeriu Stoica isi etaleaza calitatile de cercetator profund aplicativ al materiei. Iata o reflectie de mare substilitate:

*„Este posibila o ordine juridica intemeiata, in acelasi timp, pe libertate si siguranta? Codul civil este cel mai amplu si cel mai coerent raspuns la aceasta intrebare. Nu putini au fost aceia care au crezut, in momentul adoptarii acestui cod, in 1864, ca principille si normele sale sunt*

*straine de traditia si cultura romanilor, de realitatile sociale si economice ale Romaniei. Formele fara fond – iata expresia celebra cu care Maiorescu a incriminat transplantul tiparelor civilizatiei occidentale intr-o tara aflata inca la portile Orientului. In urma cu 140 de ani, Codul civil pare sa fie o asemenea forma fara fond. Si cum ar fi putut sa para altfel celor care, deplangand alterarea fondului national, nu doreau inlocuirea mai vechilor influente orientale, slave, maghiare sau habsburgice cu acelea mai noi, ale culturii si civilizatiei franceze, ci renuntarea la orice fel de influenta straina? In 1804, Codul civil adoptat sub patronajul lui Napoleon avea radacini adanci si puternice in dreptul roman, de la legea celor XII Table pana la Codul lui Iustinian, in opera comentatorilor si glosatorilor din evul mediu in cutumele din nordul Frantei, in sintezele lui Domat si Pothier*

*Dupa 140 de ani de aplicare, prin stradaniile si perseverenta jurisprudentei si doctrinei, Codul civil si-a castigat fondul. Principiile si normele sale au modelat viata juridica romaneasca si au tins sa creeze o ordine juridica intemeiata pe libertate si siguranta. Mai mult, asa cum s-a constatat recent si in Franta, cu ocazia celebrarii bicentenarului Codului civil, dialogul dintre realitate si institutiile acestui cod a fost sursa unor imbogatiri reciproce”.*

**3.** Prof. Valeriu Soica s-a straduit si a reusit deplin sa se exprime ca un urmas merituos al scolii juridice universitare CLASICE a dreptului civil roman, consacrata de marii profesori, precum M. Cantacuzino, Acad. C. Hamangiu, Dimitrie Alexandresco, Mihai Eliescu, Acad. Traian Ionascu, Francisc Deac, Constantin Statescu, s.a.

Dar, in egala masura, prof. Valeriu Stoica este creator de scoala noua a dreptului civil, in marja sa de slujitor in Alma Mater timp de 32 de ani (1987-2019), formandu-se discipoli prestigiosi, cu o puternica imagine teoretico-practica si universitara, precum: prof. Flavius Baias, prof. Marian Nicolae, prof. Marieta Avram, s.a, pastrandu-se, la acelasi nivel inalt, prestigiul Facultatii de drept al Universitatii din Bucuresti.

#### **4. Prof. Valeriu Stoica-ministru de stat, MINISTERUL JUSTITIEI (1997-2000).**

Am avut onoarea si m-am bucurat de toata disponibilitatea domnului Ministru Stoica, colaborand fructuos cu domnia sa, precum si cu noua echipa ministeriala tanara - dl. F. Baias, secretar de stat, Marieta Avram, director general, Marian Nicolae, director Directia de studii si legislatie, in calitatea mea de presedinte al Curtii de Apel Constanta (1993-2001) si de membru al CSM (1993-1999).

Imi face mare placere sa relev, succint, principalele proiecte, programe si reforme realizate cu succes in perioada ministeriatului prof. Valeriu Stoica:

**-revitalizarea si repositionarea Curtilor de apel si excelenta colaborare a CSM cu Ministerul Justitiei;**

**-reforma codului de procedura civila, prin OUG nr. 138/2000;**

**-reforma drepturilor salariale, a pensiilor de serviciu si a altor drepturi cuvenite personalului din Autoritatea judecatoreasca;**

**-liberalizarea si aplicarea efectiva a legilor adoptate privind profesiile liberale de notar public, executor judecatoresc, registrator de carte funciara (1997-1998);**

**-dinamizarea si modernizarea activitatii de formare initiala si continua, desfasurata de Institutul National al Magistraturii - INM.**

Un obiectiv special, urmarit si realizat in mare parte, pe toata durata mandatului de ministru, a fost amplul **Program de investitii si dotari in infrastructura judiciara**, cu deosebire in reconstructia/constructia de edificii-sedii ale instantelor judecatoresti si pentru parchete, aplicarea programului de informatizare judiciara si ajustarea schemelor de personal.

Ca presedinte al Curtii de Apel Constanta am initiat si continuat programul de refacere/construire de sedii pentru toate instantele din cele doua judete Constanta si Tulcea, fiind finalizate sediile si dotarile la Judecatoria Constanta, Mangalia, Harsova, Macin si Babadag.

Aportul direct al domnului ministru Valeriu Stoica a fost oportun si exemplar, aproband, fara nicio ezitare, proiectarea si executia Palatului Justitiei din Constanta (1998), dat in functiune in 2002, a Judecatoriei Harsova (2000) si Babadag (2000).

Un moment important pentru comunitatea judiciara din circumscriptia Curtii de Apel Constanta l-a constituit festivitata care a avut loc la 12.06.2000, de inaugurare a noului sediu al Judecatoriei Babadag, in prezenta domnului ministru Valeriu Stoica, urmata de aprobarea proiectarii si executiei noului sediu al Tribunalului si Judecatoriei Tulcea.

Iata, deci, o mare parte din rolul si contributia domnului ministru Valeriu Stoica, la viata judiciara din Dobrogea, care merita respectul nostru si sustine temeinic ideea conferirii titlului de Doctor Honoris Causa al Universitatii „Ovidius” din Constanta, scoala academica in care s-au format, ca universitari, numerosi judecatori, avocati si procurori si in care am slujit de la fondarea ei (1991).

Prof. Valeriu Stoica, prin initiativele, eforturile si rezultatele obtinute ca ministru al justitiei poate fi considerat ca un continuator al altor prestigiosi ministri ai justitiei, precum Victor Antonescu, Matei Cantacuzino, George Marzescu, prof. Ioan Ceterchi, prof. Constantin Stasescu, s.a.

„La 26.05.1934 s-au implinit 20 de ani de la infiintarea Curtii de Apel Constanta, sarbatoare la care dl. Victor Antonescu, ministrul justitiei, a invocat coincidenta fericita care i-a ingaduit, ca in calitatea de ministru al justitiei sa infiinteze aceasta curte de apel in mai 1914 si, acum, sa prezideze sarbatoarea celor douazeci de ani” (citata din „Pandectele saptamanale”, 1934, pag. 531).

La 100 de ani de la infiintarea Curtii de Apel Constanta, in ziua de 26.08.2014 am avut onoarea sa particip la o frumoasa festivitata „de uz intern”, oficialitatile de „rang inalt” din Autoritatea judecatoreasca fiind absente. De data aceasta, insa, manifestarea festiva a avut loc in noul edificiu „Palatul de justitie”, la a carui zidire, aportul dlui ministru Valeriu Stoica fost relevant.

**„Pasind pragul acestui edificiu, judecatorii isi pot da seama de importanta misiunii lor, devin mai mandrii si mai demni, in acest decor care purifica sufletele.**

**Iata cat de mare poate fi efectul locului unde se infaptuieste justitia, atat asupra judecatorilor, cat si asupra justitiabililor.**

**Curtea de Casatie, din capitala tarii, nu are, inca, un adapost demn de inalta ei misiune.**

**Cum se poate explica atata neglijenta?**

**A lipsit un OM, un singur om cu dragoste de tara lui, cu energie si vointa, convins, in acelasi timp, de necesitatea instalarii instantei supreme, nu intr-o cladire de lux, ci intr-una macar, compatibila, cu rolul pe care aceasta il joaca in existenta Statului roman.**

Se vede, insa, ca un asemenea om este foarte greu de gasit!” (Eugen Petit, consilier la Inalta Curte de Casatie si Justitie - „Pandectele saptamanale” nr. 14-15/1934, p. 257-258).

5. Prof. Valeriu Stoica a reusit, cu stralucire, sa imbine calitatile sale de universitar, cu cele de avocat, dar si de reputat „condeier” in doctrina dreptului, in general si a dreptului civil in special, precum si cu misiunea sa de om al cetatii, dedicat marilor principii ale vietii sociale, ale existentei si afirmarii statului si dreptului, ale civilizatiei si identitatii nationale si europene.

Iata cateva din argumentele expuse recent de profesorul Valeriu Stoica, care-i definesc personalitatea si ilustreaza orizontul de analiza al acestui timp:

„Trebuie sa marturisesc ca, **desi nu am pierdut convingerile liberale pe care le aveam in urma cu aproape douazeci de ani, ele au fost temperate de o viziune tot mai conservatoare, pe care am dobandit-o, imi place sa cred, nu numai datorita varstei ci si ca urmare a evenimentelor care au dat un ritm foarte accelerat istoriei consumate in aceste doua decenii. Natura evenimentelor si ritmul lor accelerat au infirmat cu totul ideea de sfarsit al istoriei si au scos la iveala noi si periculoase forme de nedreptate in Romania, in**

**Europa si in lume.** Nu mai cred astazi ca etica minimalista si neutra mai este eficienta intotdeauna, atat pentru a pastra identitatea noastra nationala si identitatea culturii si civilizatiei europene, cat si pentru a infrunta agresiunile care le ameninta. Pana la urma dincolo de valorile neutrale ale tolerantei, dialogului, increderii, contractului si proprietatii, exista valori care exprima apartenenta noastra la aceste doua identitati. Toate **aceste valori trebuie sa fie apărate, intrucat cele care definesc identitatea europeana nu pot subzista fara cele care exprima identitatea nationala. Iar dreptul, fara a deveni un instrument de legiferare a principiilor morale, trebuie sa se fundamenteze pe valorile din ambele categorii, altfel vom fi spectatorii tristi, nu numai ai dezintegrării identitatilor nationale, ci si a pierderii identitatii culturii si civilizatiei euroatlantice.** Respectul si toleranta fata de altii sunt virtuti definitorii ale spatiului constitutional si juridic, national si european, dar, pentru ca aceasta adevarata patrie sa nu se dizolve in viitor, trebuie sa redesteptam virtutile care promoveaza sentimentele de apartenenta nationala si europeana. Desigur, **renasterea acestor sentimente nu trebuie sa aiba un rost agresiv, ci numai unul defensiv, de aparare a identitatii culturii si civilizatiei europene si a identitatilor nationale care o alcatuiesc: *si vis pacem, para bellum***".

(„Despre dreptate si imaginatie juridica” – mai 2017).

Iata, deci, consideratiile esentiale care sustin ideea si propunerea de a i se conferi domnului prof. univ. dr. H.C. Valeriu Stoica titlul de DOCTOR HONORIS CAUSA al Universitatii „Ovidius” din Constanta.

\*

In final, retenez dorinta, ca un „venerabil” al acestei frumoase scoli, sa continuati si sa va mandriti cu acest TEZAUUR de valori umane, **inzestrate cu titlul de Doctor Honoris Causa al Universitatii „Ovidius” din Constanta**, strans legate de viata noastra universitara si de patrimoniul, atat de complex si pretuit, al acestei **provincii tomitane-Dobrogea-centru luminos in spatiul milenar carpato-danubiano-pontic.**

***Prof. univ. dr. H.C. Marin Voicu***

*Membru de onoare al Academiei Oamenilor de Stiinta – AOS*

*Presedintele Sectiei de drept international si de drept comparat al Academiei de Stiinte Juridice-ASJR*

*Presedintele Asociatiei „Themis-Casatia” a fostilor judecatori ai ICCJ*

*Fost judecator la ICCJ si la CEDO*